

De straten van Kolkata als inspiratiebron

door Lipika Bansal

Kunstenaars Bonno van Doorn, Sumantra Mukherjee, Henri Jacobs en Arthur Stokvis vonden inspiratie voor hun werk in de straten van Kolkata.

Van Doorn, Stokvis en Jacobs uit Nederland construeerden hun werk uit de overweldigende hoeveelheid indrukken die Kolkata op hen achterliet. Mukherjee, die vanuit de eigen stad werkte, maakte beelden die zijn omgeving zowel reflecteerden als deconstrueerden.

Van Doorn kwam terug uit India met een overdosis indrukken. Hij maakte er een kleurrijk superheiligdom van en droeg het op aan de inwoners van Kolkata. Zijn installatie bestaat uit talloze beelden die hij tijdens zijn residentie in Kolkata verzamelde, variërend van bakstenen, posters, logo's en straattempels. Met zijn werk wil hij mensen verleiden classificaties los te laten en met een vrije geest naar objecten te kijken.

"In de bakstenen in Kolkata zijn verschillende woorden gestempeld: 'Power', 'Krishna', 'Lucky', 'Dreams'... op de eerste steen die ik tegenkwam stond 'Super'. Tegenwoordig is alles 'super' - de uitdrukking wordt wereldwijd gebruikt, in elke context, de hele tijd - 'superleuk', 'supercool', 'super dit', 'super dat'. Om dat weer te geven, hoe alomtegenwoordig het woord is, heb ik er stempels en plakaten mee gemaakt, en het komt ook uitvergroot terug in het beeld."

De muurschildering van **Stokvis** is geïnspireerd op de energie die hij aantrof in Kolkata, waar laag over laag graffiti, Ashoka-inscripties en rechtstreeks getekende impressies over elkaar heen verschijnen. Het werk bij Marres combineert aardse kleuren van zelfgemaakte verf van okers, rode aarde en klei met felle neons.

Tijdens zijn verblijf in Kolkata, voelde Stokvis dat alles draait om het maken: "Van de gigantisch geschilderde billboards tot de smeedijzeren leuning voor de ramen, soms lijken hele delen van deze metropool handgemaakt. Het geeft een soort alomtegenwoordige tastbaarheid aan de stad. De werkplaatsen zijn zeer toegankelijk, er is een sterk vakmanschap dat ervoor zorgt dat mensen kunnen experimenteren met

materialen. Het maakt van de stad een gigantisch open atelier en dat is fantastisch voor een kunstenaar!"

"Ik werd geïnspireerd door de grillige mix van profane en religieuze taferelen in de straten van Kolkata. Het schilderij rechts toont de opgeblazen slangenkoppen van een klein terracotta altaar, het schilderij rechts toont een kleine werkplaats waar spuiten worden gemaakt."

Jacobs' werk op de tentoonstelling ontwikkelde zich in meerdere fasen. Toen hij in Kolkata was, bracht hij veel tijd door met wandelen om de grimmige contrasten waarmee hij werd geconfronteerd te begrijpen. Tijdens zijn talrijke wandelingen vielen hem de klinkers op met al die verschillende opvallende patronen die in beton waren gemaakt, driehoeken, rechthoeken, cirkels en afleidingen. Hij herinnert zich: "Ik was vooral gefascineerd door de haveloze bestrating en de tussenruimtes, die werden opgevuld met een steen met een ander patroon. De overblijvende ruimte, de botsende stenen en de tussenruimte creëerden een prachtige spanning. Met deze patronen lieten we houten blokken snijden die vervolgens op textiel en papier werden gedrukt. In 2016 deed ik een residency in Japan bij Arita. Daar gebruikte ik de bestratingspatronen

op porseleinen borden. In 2018 tijdens een residentie bij 'European Keramisch Werkcentrum' (EKWC) heb ik de trottoirs verder gebruikt en ze laten maken in kleurrijke 3D-tegels gegoten in klei. Uiteindelijk werden de vierkante tegels geproduceerd met minderjarige DWARS-studenten en collega's aan het KASK - Conservatorium Gent (B) in de lente van 2022.

In zijn nieuwste werk satireert **Mukherjee** het concept van mannelijkheid dat in de populaire entertainmentcultuur wordt gebruikt. "Ik ontwikkel posters om thema's als (giftige) mannelijkheid in de straten van Kolkata aan te kaarten, terwijl ik de toeschouwers in het publieke domein probeer te betrekken. Ik schilderde bijvoorbeeld een chimpansee op een tank die een fles wodka vasthoudt met de slogan 'vier flessen wodka, is je dagelijks werk'."

De beeldvorming van een aanvaardbare man heeft deze machtsrelatie gecreëerd, die leidt tot een opgelegd gedrag dat noodzakelijk wordt geacht om als typische man te worden geaccepteerd.

De muurschilderingen van Mukherjee zijn doorspekt met parallele ideeën en technieken die zijn ontleend aan Indiase volksculturen die zich vermengen met hedendaagse Indiase beeldtaal. Ze tonen goden en godinnen die van hun glorie worden ontdaan, abstracte figuren waarvan de menselijke trekken zijn verdord.

